

Границитѣ на първото българско царство, като постоянни и укрѣпени, до присъединяването на областта Загора, до колкото засѣгатъ планинския край на Сливенъ, ще сж били по гребена на Сливенския Балканъ. Дали южнитѣ устия на източния Балканъ сж били въ ржцѣтѣ на българитѣ до окончателното разпростиране на владѣнията имъ и подъ Балкана въ източна Тракия, е съмнително. Теофанъ за похода на Копронима срѣщу българитѣ пише, че послѣдниятъ намѣрилъ проходите имъ отворени; обаче тукъ, не е ясно дали казаното се отнася за вжтрѣшността на проходите или тѣхнитѣ подбалкански устия. На всѣки случай, тоя намекъ ни говори, че тѣ иначе или при други случаи сж били укрѣпени и пазени. За окопитѣ при българскитѣ прѣдѣли пишатъ и арабскитѣ географи, а за суровата строгостъ срѣщу нарушаването имъ се загатва и въ българскитѣ въпроси до папата Николай ¹⁾.

стантинъ Велики (IV-я вѣкъ). Свързането името му съ християнството на П-ва подвежда едвали не всички римски спомени у славянитѣ въ негово лице. Да трѣсимъ при Слив. Демиръ-Капия стари слѣди отъ сжщински желѣзни врата, както загатва Раковски, е невъзможно. Св. Бѣлг. Старина. 1865. Демиръ-Капия при Котелъ нѣма нищо общо съ Сидира, или Сидирски проходъ, защото тя е надъ юго-източния клонъ отъ Балкана.

¹⁾ За слѣди отъ нѣкаква „еркесия“ подъ Котелъ ще се спра другадѣ. Като нишка отъ старобългарскитѣ граници при Сливенъ съ областта Загора или въобще съ по-раншнитѣ византийски владѣния, може да се посочи името на мѣстността надъ Сливенъ въ Асѣновския боазъ и подъ Демиръ Капия — Прѣделъ. Фонетично, то показва, че е старо, а днесъ въ Сливенъ никой не казва прѣдѣлъ, освѣнъ като „нова“ дума. За граница и прѣдѣлъ, въ тѣсна смисълъ, казватъ, синоръ (прѣминало отъ турцитѣ, а взето отъ гърцитѣ: τὸ σύνορον). Ср. Прѣдѣлъ въ Разложко. Въпросътъ е толкова по-важенъ, че надъ тая мѣстность прѣделъ, надъ Сливенъ и сжщо подъ Демиръ Капия, се намира друга една — прѣгледецъ, а при това и Тѣпана (стара стражарница) подъ Вратника. Намирането имъ едно до друго не е случайно. Както посочва и името му, па и мѣстоположението му като високъ връхъ, Прѣгледецъ ще е играялъ прѣзъ старобългарското минало ролята на воененъ наблюдателенъ пунктъ, съ огледъ стражарницата при Тѣпана, прѣдъ входа на Желѣзната врата и първата тукъ граница — Прѣделъ.